

Rammesak og politiske signal til budsjettprosessen

Som tidligere år, ble det også i 2018 gjennomført en dialogprosess mellom politisk og administrativt nivå. Også i år hadde formannskapet rollen som politisk dialogkomité. Møtene ble gjennomført i forlengelsen av åpne formannskapsmøter med siste møte den 6. november.

Samlet ble det for året gjennomført 6 dialogmøter hvor følgende tema har blitt gitt særlig fokus:

- Møte 1 den 17. april: presentasjon av forslag til rammer for den kommunale tjenesteproduksjonen i 2019
- Møte 2 den 2. mai: drøfting og politiske signaler til foreslåtte budsjetttrammer
- Møte 3 den 30. mai: revidert nasjonalbudsjett for 2018 og kommuneproposisjonen for 2019 med konsekvenser for Molde kommune
- Møte 4 den 11. september: investeringsutfordringer, lånebelastning og KOSTRA
- Møte 5 den 23. oktober: konsekvenser av forslaget til statsbudsjett for Molde kommune samt investeringsutfordringer
- Møte 6 den 6. november: presentasjon av rådmannens foreløpige budsjettsskisse for 2019 og planperioden 2019–2022

Foruten formannskapets faste medlemmer, deltok rådmannen og deler av hans stab i alle dialogmøtene. Hovedtillitsvalgte var også inviterte til å delta igjennom ordinær innkalling til formannskapsmøtene.

Med bakgrunn i denne dialogprosessen og igangsettingen av den administrative budsjettprosessen for 2019 i mai/juni 2018, ble rammesaken som tok for seg budsjetttrammene for 2019 og planperioden 2019–2022 lagt frem for kommunestyret til behandling den 20. september.

Beregning av økonomiske rammer

Det vises til kapitlet om [statlige rammebetingelser](#) hvor kommunens inntektsforutsetninger hva gjelder statsbudsjettet er beskrevet. I dette kapitlet for rammebetingelser, beskrives de totale inntektsanslag for Molde kommune. Med bakgrunn i disse totale inntektsanslagene, er det beregnet driftsrammer for den enkelte avdeling, enhet og kommunalt foretak.

De økonomiske rammene for avdelinger, enheter og kommunale foretak i 2019 er i hovedsak basert på gjeldende økonomiplans forutsetninger, rammesaken som ble behandlet og vedtatt i kommunestyret den 20. september samt behandlingen og vedtaket i saken om ny helse- og omsorgsplan. Vedtatte endringer ved budsjettrevisjon i juni 2018, som også tok opp i seg endringer i revidert nasjonalbudsjett for 2018, er innarbeidet i rammene for 2019 i den grad det er naturlig at de videreføres. Rammesaken synliggjorde i liten grad behovet for økte rammer ute i avdelinger, enheter og foretak.

Kompensasjon for økte lønnsutgifter i 2019, ut over det som skal dekkes gjennom indeksregulering av avdelingenes/enhetenes egne inntekter, er lagt i en felles lønnsnett med unntak av lønnsoverhengnet fra sentralt oppgjør i 2018 som er tillagt rammene til den enkelte avdeling/enhet. Den totale økningen i lønnsutgifter er beregnet i samsvar med statsbudsjettets forutsetninger som tilsier en årslønnsvekst på 3,25 pst. fra 2018 til 2019.

Det er i rammen for 2019 budsjettet med 14,1 pst. arbeidsgiveravgift. Arbeidsgivers andel av pensjonskostnaden i Molde Kommunale Pensjonskasse og KLP er budsjettet med 15,2 pst., og for pedagogisk personell budsjetteres det med 11,2 pst. pensjonskostnad i Statens Pensjonskasse. Det vises til eget [avsnitt som omhandler pensjoner](#).

Det er i rammene gitt kompensasjon for generell prisstigning fra 2018 til 2019 med 1,85 pst. på utvalgte arter, noe som er lavere enn den samlede prisveksten i forslaget til statsbudsjett. Differansen utlignes ved at det er lagt inn kompensasjon for spesiell prisvekst der dette er meldt. Samlet er derfor prisveksten på 2,1 pst. som samsvarer med anslaget i forslaget til statsbudsjett. Når anslaget for lønnsvekst er på 3,25 pst. tilsier dette en kommunal deflator for 2019 på 2,8 pst. i samsvar med statsbudsjettets anslag.

Regjeringens forslag til skattevedtak, medfører en reduksjon i forhold til dagens skattøre med 0,25 pst. Skattøret blir derfor i budsjettet for 2019 justert ned til 11,55 pst. Med dette holdes skatteinntektenes andel av de totale frie inntektene fortsatt på cirka 40 pst. Egne beregninger av skatteinntekter basert på folketall per 1. juli 2018 samt andel skatteinntekter i forhold til gjennomsnittet for landet, gir skatteinntekter for 2019 som er 3,9 mill. kroner høyere enn anslaget i statsbudsjettet. I tillegg er kommunestyrets vedtak (k-sak 120/16) i gjeldende økonomiplan om en merskattevekst på 7,0 mill. kroner for alle år i planperioden videreført.

I økonomiplanperioden er driftsnivået i 2019 i det alt vesentlige videreført, men korrigert for nye tiltak og kjente endringer i inntekter og utgifter.

Inntektsforutsetninger ut over frie inntekter

De såkalte frie inntektene kommunen mottar i form av skatteinntekter og rammetilskudd, er i statsbudsjettet kompensert for forventet lønns- og prisvekst (deflatoren). Det aller meste av kommunens utgifter må justeres minst tilsvarende lønns- og prisveksten. Det er derfor en klar forutsetning at alle inntekter ut over de frie inntektene må justeres tilsvarende. Konsekvensen av ikke å gjøre dette er at prisen på tjenester med videre går ned. Ved avsetning til lokal lønnsnett, forutsettes det derfor at disse inntektene justeres opp med 2,8 pst. som tilsvarer forventet kommunal deflator. Beløpet er trukket i enhetenes rammer og tillagt den sentrale lønnsnetten. Avdelinger, enheter og foretak forpliktet dermed til å sørge for at nødvendig indeksregulering av inntektene i form av betalingssatser med videre blir gjennomført.

Frie inntekter 2019–2022

Faste 2019 priser i hele 1000

	Opprinnelig 2018	Revidert 2018	Budsjett 2019	Økonomiplan		
				2020	2021	2022
Rammetilskudd						
Innbyggertilskudd	-635 478	-635 478	-666 123	-666 123	-666 123	-666 123
Utgiftsutjevning	41 860	41 860	25 363	25 413	25 431	25 431
Korreksjon statlige/private skoler	-5 328	-5 328	-6 726	-6 431	-6 431	-6 431
Overgangsordninger/INGAR	1 914	1 914	1 435	1 435	1 435	1 435
Saker med særskilte fordelinger	-9 034	-9 034	-9 616	-4 771	-4 771	-4 771
Regionsentertilskudd	-4 430	-4 430	-4 432	-4 432	-4 432	-4 432
Skjønnsmidler	-2 100	-2 100	-4 500	-2 000	-2 000	-2 000
Endringer i statsbudsjettet		-580				
Rammetilskudd	-612 596	-613 176	-664 599	-656 909	-656 891	-656 891
Skatteinntekter						
Netto inntektsutjevning	-495	-495	-495	-495	-495	-495
K-sak 120/16 – økte skatteinntekter	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Anslag skatteinntekter	-779 437	-779 437	-801 016	-801 016	-801 016	-801 016
Skatteinntekter	-786 932	-786 932	-808 511	-808 511	-808 511	-808 511
Sum frie inntekter	-1 399 528	-1 400 108	-1 473 110	-1 465 420	-1 465 402	-1 465 402

Totale inntektsrammer for perioden 2019–2022

Driftsinntekter

Faste 2019 priser i hele 1000

	Opprinnelig 2018	Revidert 2018	Budsjett 2019	Økonomiplan		
				2020	2021	2022
Frie inntekter	-1 399 528	-1 400 108	-1 473 110	-1 465 420	-1 465 402	-1 465 402
Lokale skjønnsmidler	-1 000	-1 000		-1 000	-1 000	-1 000
Rentekompensasjon – inv. bidrag R-97 – skoleanlegg	-757	-757	-723	-688	-653	-619
Rentekompensasjon skole	-826	-826	-624	-549	-475	-402
Rentekompensasjon kirkebygg	-249	-249	-202	-189	-176	-162
Rentekompensasjon omsorgsboliger og sjukeheimer	-5 261	-5 261	-5 137	-5 132	-5 128	-5 123
Rentekompensasjon Glomstua og Tollero omsorgsboliger (overføres til Molde Eiendom KF)	-380	-380	-340	-300	-260	-220
MVA-kompensasjon fra andre selskap	-1 210	-1 210	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Toppfinansiering ressurskrevende tjenester	-60 800	-60 178	-60 672	-60 672	-60 672	-60 672
Integreringstilskudd flyktninger	-94 666	-94 666	-81 397	-63 011	-52 272	-44 726
Aksjeutbytte Istad AS	-5 000	-5 100	-5 100	-5 100	-5 100	-5 100
Kalkulatoriske posterings	-3 756	-3 756	-3 787	-4 307	-4 198	-4 198
Kundeutbytte Gjensidige		-242				
Tilskudd fra havbruksfondet			-286			
Eiendomsskatt	-94 023	-94 023	-97 620	-97 620	-97 620	-97 620
Netto effekt innføring overhead Tøndergård skole og ressurscenter	-170	-170				
Driftsinntekter	-1 667 626	-1 667 926	-1 730 198	-1 705 188	-1 694 156	-1 686 444

Kommentarer til ulike generelle inntektsposter

Lokale skjønnsmidler

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har for 2019 tildelt det aller meste av sine skjønnsmidler. Disse inngår i kommunenes rammetilskudd for 2019. Dette blir begrunnet med kommunereform og at 2019 i så måte er å regne som et unntaksår. Det står etter dette tilbake kun 3,3 mill. kroner som en reserve som kan fordeles til spesielle hendelser med videre i budsjettet for 2019 settes derfor posten til 0.

Eiendomsskatt

Det forutsettes oppkrevd 97,6 mill. kroner i eiendomsskatt i 2019. Dette med bakgrunn i en skattesats for dette året som er satt ned fra 3,58 promille til 3,57 promille. Skattetakstene for 2019 blir oppskrevet med 0,42 pst. Dette kommer i stedet for en eventuell omtaksering som også hadde vært en mulighet, men svært lite ønskelig. Eiendomsskatten holdes med dette på samme nominelle nivå som i 2017. Små takstøkninger de kommende årene i planperioden motsvares av en svak reduksjon i skattesatsen for derved å holde et konstant skattenivå. Inntektsøkningen utover i planperioden skyldes utelukkende økning i antall skatteobjekt. Forutsetningen om at eiendomsskatt kan skrives ut i hele kommunen, ligger til grunn for budsjettet.

Det er nå vedtatt endringer i eiendomsskatten for verker og bruk ved at maskiner/utstyr blir tatt ut av takstgrunnlaget. Endringen medfører et inntektsbortfall for Molde kommune på totalt 1,4 mill. kroner men skal fordeles over 7 år. Det betyr at inntektsbortfallet i 2019 blir på 0,2 mill. kroner.

Rentekompensasjon - investeringsbidrag R-97 - skoleanlegg

Dette er kompensasjon av renter og avdrag til investeringer knyttet til 6-årsreformen, og behovet for utvidelse av skolebygg i den forbindelse.

Rentekompensasjonstilskudd - øvrige

Tilskuddsordningen for bygging av omsorgsboliger og omsorgssenterplasser har, foruten oppstartingstilskuddet, et eget kompensasjonstilskudd for renter og avdrag. Tilskuddet utbetales over 30 år og inkluderer en rentegodtgjørelse tilsvarende Husbankens til enhver tids flytende rente.

På denne posten er det også budsjettet et beløp som gjelder rentekompensasjon for skoleanlegg. Molde kommune hadde tidligere en investeringsramme på 62,0 mill. kroner til dette formålet som ble benyttet fullt ut. I statsbudsjett for 2009 ble det lansert en ny skolepakke. Kommunens andel av en ramme på totalt 15,0 mrd. kroner fordelt over 8 år ble på 59,7 mill. kroner som i sin helhet

er benyttet ved byggingen av Bekkevoll ungdomsskole. Det er også innført en egen rentekompensasjonsordning for kirkebygg og kompensasjonen tilsvarer renter for et serielån i Husbanken med 20 års løpetid med den til enhver tid gjeldende flytende renten.

Det er budsjettert med kompensasjonstilskudd knyttet til Glomstua bofellesskap og Tollero omsorgsboliger. Dette er prosjekter som i sin tid ble gjennomført av Molde Utleieboliger KF. Rammene til Molde Eiendom KF er for 2019 kompensert tilsvarende den kompensasjonen kommunen mottar fra Husbanken for disse to prosjektene.

MVA-kompensasjon fra andre selskap

I tilfeller der Molde kommune på konsernnivå er trukket i sine rammer ved innføring av momskompensasjon, må foretak m.v. som var med i trekkberegningen betale tilbake til kommunen den kompensasjonen de mottar. Dette gjelder eksempelvis Moldebadet KF og Tøndergård skole.

Toppfinansiering ressurskrevende tjenester

Kommunestyret vedtok i sak 75/18 reversert økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester på 1,56 millioner kroner.

Staten har en tilskuddsordning til kommunene når det gjelder å dekke utgifter til ressurskrevende tjenester. Tidligere var dette noe som ble vurdert skjønnsmessig av Fylkesmannen. Ressurskrevende tjenester i 2019 er definert som pleietjenester gitt til en enkeltperson med et ressursbehov ut over 1 320 000 kroner. Innslagspunktet i 2018 var på 1 235 000 kroner. Gjennom ordningen dekker staten 80,0 pst. av kommunens utgifter ut over innslagspunktet. Med bakgrunn i en kraftig utgiftsvekst de senere årene, er innslagspunktet (kommunal egenandel) økt med 50 000 kroner ut over lønns- og prisvekst også for 2019. Dette gir Molde kommune anslagsvis 1,6 mill. kroner i redusert tilskudd allerede i 2018.

Det er i hovedsak sterkt funksjonshemmede, psykisk utviklingshemmede og personer med psykiske lidelser under 67 år som utgjør brukergruppen som omfattes av tilskuddsordningen. Bruttoutgiftene til tiltakene budsjetteres på den enkelte enhet mens statstilskuddet budsjetteres som en kommunal fellesinntekt. I budsjettforslaget for 2019 er det lagt til grunn en inntekt på 59,1 mill. kroner. Tilskuddet videreføres på dette nivået i resten av planperioden.

Integreringstilskudd flyktninger

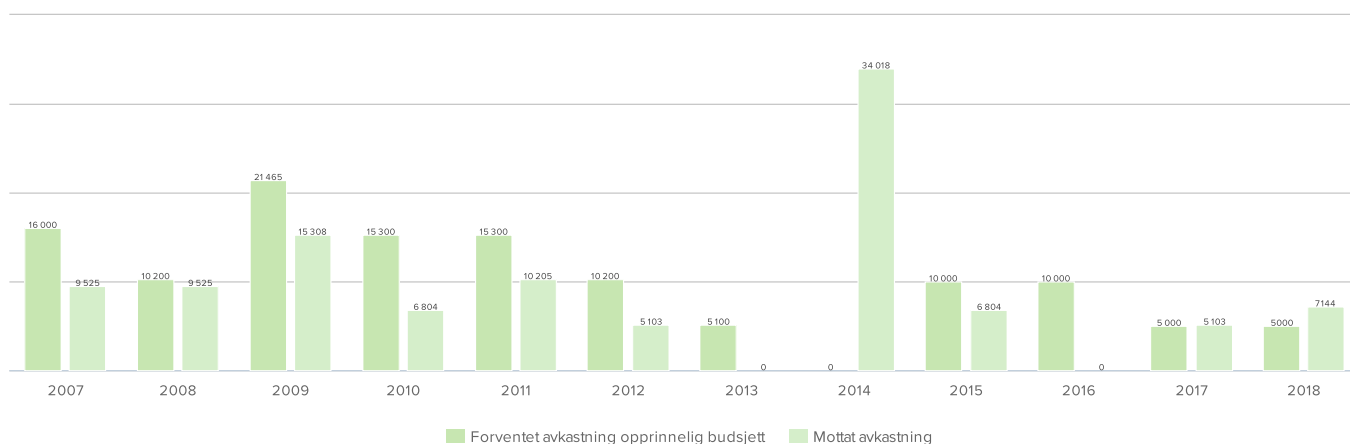
Flyktningtjenesten har siden 2015 vært organisert som en egen enhet. Kommunestyret forutsetter et bredt samarbeid mellom ulike kommunale virksomheter ved bosetting av nye flyktninger. Sentrale aktører i dette arbeidet er Molde Eiendom KF, Molde voksenopplæringscenter, skolene, barnehagene, sosialtjenesten NAV, helsetjenesten og barneverntjenesten. Inntektene i planperioden reduseres betydelig grunnet lavere antall bosatte samtidig som tidligere bosatte etter hvert faller ut av tilskuddsordningen. I budsjettet for 2019 og resten av planperioden er det forutsatt at kommunens samlede utgifter til bosetting og integrering av flyktninger på flyktningtjenesten er 11,7 mill. kroner mindre enn integreringstilskuddet. Disse midlene dekker utgifter ute i ulike enheter knyttet til flyktningene som ikke dekkes gjennom refusjoner fra flyktningtjenesten. De største utgiftene til integrering av flyktninger må tilskrives mottaksårene, mens de siste årene av integreringsperioden på 5 år kan gi et positivt økonomisk bidrag.

Aksjeutbytte fra Istad AS

I årets generalforsamling i Istad AS, ble det vedtatt å dele ut 21,0 mill. kroner i utbytte (inkludert tilleggsutbytte på 6,0 mill. kroner) med bakgrunn i selskapets regnskapsresultat for 2017. Dette var 2,1 mill. kroner over kommunens forventninger i budsjettet for 2018 og gav kommunen en inntekt på 7,1 mill. kroner. I gjeldende økonomiplan ligger det forventninger om årlig utbytte fra Istad AS med 5,1 mill. kroner. Denne forventningen ligger til grunn for budsjettert utbytte i 2019 og videreføres for den kommende økonomiplanperioden.

Forventet og mottatt avkastning Istad AS

Hele 1000

Kalkulatoriske posteringer

Kalkulatoriske posteringer er den delen av kommunens finanskostnader som belastes enhetene på de selvfinansierende områdene (parkering, bibliotek med videre). Disse budsjetteres som driftskostnader på enhetene og inntekter i driftsbalansen sentralt. Kostnadene er i hovedsak budsjettmessig justert etter eksisterende rentenivå.

Havbruksfondet

Molde kommune mottok 1,7 mill. kroner fra havbruksfondet i 2018 med baggrunn i en total utbetaling til primærkommunene på 2,4 mrd. kroner. Det er anslått at utbetalingen i 2019 kan beløpe seg til 400 mill. kroner, noe som kan gi Molde kommune en andel på 0,3 mill. kroner. Beløpet er ikke videreført i planperioden.

Etter kommuneloven skal det utarbeides et årsbudsjett og en økonomiplan i balanse. I dette ligger å synliggjøre de inntekter og utgifter kommunen genererer i løpet av perioden og ut i fra disse vise at kommunen har økonomiske muligheter til å gjennomføre planlagte oppgaver.

Molde kommune bør ha en langsiktig strategi for å bygge opp reserver for å takle uforutsette hendelser i driften og for å ha egenkapital til investeringer. Selv om økonomiplanperioden 2020–2022 vil tilhøre nye Molde kommune, er de økonomiske målsetningene i intensjonsavtalen som er inngått mellom de 3 kommunene Midsund, Molde og Nesset en rettesnor i forhold til hva den enkelte kommune i forkant av sammenslåingen bør strekke seg etter. Ved inngangen til 2019, vil Molde kommune langt på veg oppfylle de fleste av målsettingene. Regnskapsresultatene for 2015–2017 har vært positive selv etter inndekning av tidligere underskudd, og saldo på kommunens disposisjonsfond ved inngangen til 2018 er 107,0 mill. kroner. Det forventes ytterligere avsetning i regnskapet for 2018 og fondet vil etter dette utgjøre nærmere 6,0 pst. av brutto driftsinntekter. En langsiktig målsetning for nye Molde kommune er et disposisjonsfond på 5,0 pst. av brutto driftsinntekter. Det ligger fortsatt en stor økonomisk utfordring i å begrense merforbruket i regnskapet for 2018, men på tross av den negative prognosen som ble rapportert per 2. tertial, er mulighetene for en begrenset avsetning til disposisjonsfond absolutt tilstede.

Netto driftsresultat er den primære indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Indikatoren er lett å tolke i og med at negativt netto driftsresultat innebærer at formuen reduseres. Et netto driftsresultat lik null, vil også over tid redusere kommunens formue i den forstand at en økende andel av realkapitalen etter hvert vil bli lånefinansiert. Samtidig vil det være viktig å vurdere utviklingen i netto driftsresultat over en periode på flere år. Teknisk Beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi har beregnet hva netto driftsresultat bør utgjøre i pst. av totale driftsinntekter. Utvalgets beregninger indikerer at netto driftsresultat bør utgjøre minst 1,75 pst. av totale driftsinntekter i kommunene dersom kommunesektorens formue skal bevares. Et positivt resultat i denne størrelsesorden er nødvendig for å oppnå en sunn og god økonomi over tid. Et slikt resultat har som mål at kommunen kan egenfinansiere en større del av sine investeringer og bedre møte svingninger og uforutsette hendelser i årene som kommer. Dette vil si at Molde kommune bør ha et positivt netto driftsresultat på cirka 35,8 mill. kroner i 2018. Kommunen lyktes med å nå dette målet med klar margin i 2015 (3,1 pst.), i 2016 (4,7 pst.) mens det i 2017 endte på 1,8 pst. noe som også var innenfor målsatt indikator. I opprinnelig budsjett for 2018 er imidlertid dette redusert til 0,9 pst. Målsetting i intensjonsavtalen for nye Molde kommune er et netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter på 2,0 pst. med en langsiktig målsetning på 3,0 pst.

Utfordringene for nye Molde kommune etter etableringen 1. januar 2020 er mange og store. Endring i kommuneloven vil påføre den nye kommunen betydelig økning i avdragsutgifter. I det etterfølgende nevnes derfor bare de større utfordringene som Molde kommune må hankses med selv i 2019. Av særlige utfordringer dette året som betyr eller vil kunne bety betydelige merutgifter for kommunen kan nevnes:

- Utskrivningsklare pasienter har påført kommunen store budsjettoverskridelser de siste årene. I budsjetttrammene for 2019 og kommende planperiode, er budsjettposten videreført på samme nivå som for 2018. Dette betyr at det for 2019 er innlagt 2,4 mill. kroner til formålet. Oppholdsbetaling til helseforetaket har variert gjennom året 2018 og har sannsynligvis også ført til økte utgifter i det kommunale mottaksapparatet. Eventuelle innsparinger overfor helseforetaket må derfor ses i sammenheng med utgiftene kommunen blir påført ved tidligutskrivning fra spesialisthelsetjenesten.
- Omfanget av ressurskrevende tjenester ser fortsatt ut til å være økende med stort press på tjenestene og til de økonomiske rammene som er til disposisjon. På grunn av stort merforbruk over år, er tjenesten i 2018 gjennomgått og kartlagt av eksterne kompetanse. Potensiale for innsparinger er synliggjort samtidig som tjenesten vokser i antall brukere. Eventuelle innsparinger på utgiftssiden kan også i enkelte tilfeller medføre betydelig reduksjon i statlige tilskudd. Målsettingen for 2019 er derfor å skape balanse mellom forbruk og budsjetttramme noe som i seg selv vil bli særdeles utfordrende.
- Moldebadet KF rapporterer per 2. tertial 2018 et prognostisert underskudd for året på 2,8 mill. kroner. Inndekning av dette er det ikke tatt høyde for i budsjetttrammene for 2019. Fellesnemnda for nye Molde kommune har vedtatt at foretaket skal tas inn i Molde kommunes organisasjon per 1. januar 2020 og at det fra denne dato opphører som kommunalt foretak. Inndekning av eventuelt underskudd for 2018 i tillegg til balanse i regnskapet for 2019 vil bli utfordrende.
- Budsjetttrammen til pleie- og omsorgsområdet er betydelig styrket i 2019 med virkning også for årene etter at nye Molde kommune er etablert. Iverksettingen av 8 sjukeheimplasser i Glomstuvegen er forutsatt opprettholdt til 16 nye plasser ved Råkhaugen omsorgssenter tas i bruk sommeren 2020. Videre kjøpes det 4 plasser fra Midsund kommune for hele planperioden og 2 plasser fra Vestnes kommune frem til Nobel bofellesskap tas i bruk i april 2019. Betaling til helseforetaket for utskrivningsklare pasienter opphører sommeren 2020 når plassene i Råkhaugen tas i bruk. Alle tiltakene som her er nevnt henger nøye sammen og er avhengig av hverandre, noe som også vil gi økonomiske konsekvenser dersom forutsetningene i økonomiplanen blir endret.

Det som er nevnt over, bare understreker stramheten også i budsjettopplegget for 2019. Det vil bli særdeles viktig å holde igjen og unngå økning i utgifter dersom mulighetene skulle by seg. Budsjettet bygger også på målsetningen om å bygge økonomiske buffere og handlingsrom gjennom avsetning til disposisjonsfond.

Driftsutgifter

Faste 2019 priser i hele 1000

	Opprinnelig 2018	Revidert 2018	Budsjett 2019	Økonomiplan		
				2020	2021	2022
Netto driftsutgifter fordelt på avdelinger og enheter	1 474 612	1 494 695	1 527 589	1 487 928	1 473 468	1 466 207
Årslønnsvekst avsatt til lønnsnett	22 456	6 737	32 398	32 398	32 398	32 398
Besparelse pensjonskostnader inkludert arbeidsgiveravgift	-27 749	-27 749	-25 212	-25 212	-25 212	-25 212
Kostnader til avtalefestet pensjon (AFP)	6 047	6 047	6 047	6 047	6 047	6 047
Molde Eiendom KF (3)	66 440	64 712	70 211	71 621	71 581	71 541
Moldebadet KF (3)	5 812	8 624	5 753	5 653	5 536	5 429
Molde kirkelige fellesråd (3)	10 959	11 024	11 163	11 159	11 155	11 151
Kommunereformen – tilskudd kapitalkostnader Midsund kommune	205	205				
Skjønnsmidler fellesnemnda	1 000	1 000	1 000			
Skjønnsmidler helseplattformen			1 000			
Driftsutgifter	1 559 782	1 565 295	1 629 949	1 589 594	1 574 973	1 567 561

(1) For nærmere oversikt over rammene til kommunale foretak og Molde kirkelige fellesråd, se kapitlet som omhandler disse.

Driftsbalanse

Faste 2019 priser i hele 1000

	Opprinnelig 2018	Revidert 2018	Budsjett 2019	Økonomiplan		
				2020	2021	2022
Driftsinntekter	-1 667 626	-1 667 926	-1 730 198	-1 705 188	-1 694 156	-1 686 444
Driftsutgifter	1 559 782	1 565 295	1 629 949	1 589 594	1 574 973	1 567 561
Brutto driftsresultat	-107 844	-102 631	-100 249	-115 594	-119 183	-118 883
Netto finansutgifter						
Avdrag (2)	67 931	67 931	67 954	102 172	102 542	104 854
Renter (1)	21 850	20 850	27 124	29 237	29 583	28 593
Netto finansutgifter	89 781	88 781	95 078	131 409	132 125	133 447
Netto driftsresultat	-18 063	-13 850	-5 171	15 815	12 942	14 564
Fond bruk/avsetning						
Avsetning til disposisjonsfond	18 063	13 850	5 171			
Bruk av fond				-15 815	-12 942	-14 564
Interne finanstransaksjoner	18 063	13 850	5 171	-15 815	-12 942	-14 564
Resultat (udisponert)	0	0	0	0	0	0

(1) Renteutgifter er budsjettet med 1,9 pst. i 2019 og hele økonomiplanperioden.

(2) Fra 2020 er det lagt inn ny formel for beregning av minimumsavdrag i tråd med ny kommunelov.

Kommentarer til ulike balanseringsposter

Årslønnsvekst avsatt til lønnsnett

Det er beregnet en sentral lønnsreservepott som skal dekke lønnsoppgjøret som kommer i 2019. Rammen for oppgjøret, i samsvar med forslaget til statsbudsjett for 2019, gir en årslønnsvekst fra 2018 til 2019 på 3,25 pst. Det er som tidligere år, lagt inn forutsetning om at ulike kommunale gebyrer, brukerbetaling og avgifter med videre justeres for forventet lønns- og prisvekst for på denne måten å delfinansiere økningen i lønnsutgifter. Dette bidraget er trukket i enhetenes rammer. Dette betyr at resultatet av lønnsoppgjøret for 2019 fullt ut vil bli kompensert i enhetenes rammer. Beregnet lønnsoverheng fra 2018 til 2019, er allerede delvis kompensert i enhetenes rammer.

Pensjonskostnader – avtalefestet pensjon

Kommunens pensjonskostnader er for 2019 budsjettet i alle avdelinger og enheter med 15,2 pst. av all pensjongsivende inntekt med unntak av pensjon for lærere som er tilsluttet Statens Pensjonskasse hvor pensjonskostnaden er satt til 11,2 pst. Molde kommune etablerte fra 1. januar 2008 egen kommunal pensjonskasse. Sykepleierne er fortsatt pliktige medlemmer i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Storebrand er forretningsfører for Molde Kommunale Pensjonskasse.

I kommende planperiode legges følgende forutsetninger til grunn for budsjettet pensjonskostnad.

	Budsjett 2019	Økonomiplan		
		2020	2021	2022
Reduksjon pensjonskostnad i revidert budsjett 2018 – videreføres i planperioden	-27 749	-27 749	-27 749	-27 749
Forventet økning i pensjonskostnader i 2019 på 500 mill. kroner for primærkommunene ut over det som dekkes av den kommunale deflatoren (innlagt i lønnsporten)	2 537	2 537	2 537	2 537
Reduksjon pensjonskostnad fellesområde	-25 212	-25 212	-25 212	-25 212

Tabellen over tar utgangspunkt i pensjonskostnader i revidert budsjett for 2018 og videreføres på samme nivå i planperioden. Det som imidlertid kommer som en økt kostnad i 2019, er anslaget for primærkommunenes vekst i pensjonskostnad på 500 mill. kroner ut over det som dekkes av den kommunale deflatoren. Molde kommunes andel av denne kostnadsveksten anslås til 2,5 mill. kroner. Ved budsjetteringen av lokal lønnsport, tas det hensyn til deflatoren. Økningen i pensjonskostnad som følge av lønnsøkninger i 2019 er derfor tatt hensyn til. Endelige aktuarberegninger vil gi den endelige pensjonskostnaden for kommunen det enkelte år.

Utgifter kommunen vil få til tidligere ansatte som har tatt ut AFP (avtalefestet pensjon), er for 2019 og resten av planperioden beregnet til 6,0 mill. kroner basert på forventet utgift i 2018.

Pensjonspremien som har vært innbetalt siden ordningen med premieavvik ble innført, var per utgangen av 2017 hele 132,3 mill. kroner større enn regnskapsført kostnad. Dette beløpet har derfor ikke hatt resultateffekt i kommunens regnskap enda, men er en vesentlig likviditetsbelastning. For kommunesektoren samlet, er det totale bokførte premieavviket cirka 30,0 mrd. kroner. Dette er et betydelig beløp som etter hvert skal belastes kommunens regnskaper og vil medføre en vesentlig kostnadsvekst de kommende årene.

Dersom det også i fremtiden er mulighet for oppskrivning av eiendommene Molde Kommunale Pensjonskasse har overtatt fra kommunen, vil dette bidra til å redusere Molde kommunes pensjonskostnader på sikt. De kommunale regnskapsreglene medfører at økt avkastning og oppskrivning av eiendom med videre, vil manifestere seg langsomt i kommunens regnskap. Effektene på kommunens økonomi må derfor ses i et langsiktig perspektiv.

Driftstilskudd til Molde Eiendom KF

Driftstilskuddet til Molde Eiendom KF behandles på lik linje med enheter i Molde kommune. [Se tabell i kapitlet Molde Eiendom KF drift](#). Foretaket vil også i de kommende årene være særdeles avhengig av at rentenivået forblir lavt i med tanke på deres utleievirksomhet.

Driftstilskudd til Moldebadet KF

Det ligger nå inne forutsetning om at morselskapet skal dekke samlede kapitalkostnader på foretakets opprinnelige lånegjeld. I tillegg er det i revidert budsjett for 2018 lagt inn forutsetning om at morselskapet gir et tilskudd til foretaket på 2,8 mill. kroner som foretaket skal benytte til å dekke sitt underskudd for 2017. Det forutsettes at foretaket selv dekker alle kapitalkostnader av nye investeringer som gjennomføres ved anlegget ut over den opprinnelige investeringen. Dette innebærer at foretaket selv må sørge for driftsmessig balanse ut over det som kommunen dekker av øvrige kapitalutgifter, og underskuddsdekning.

Driftstilskudd til Molde kirkelige fellesråd

Kommunen yter årlige tilskudd for å finansiere driften av Molde kirkelige fellesråd. Tilskuddet for 2019 er beregnet til 11,2 mill. kroner og er videreført i planperioden.

Skjønnsmidler fellesnemnda

I Molde kommunes rammetilskudd for 2019, er skjønnsstilskuddet oppjustert med 1,0 mill. kroner som gjelder dekning av utgifter til prosjektleder for nye Molde kommune. Midlene ble tidligere tildelt av fylkesmannen med Molde kommune som mottaker på vegne av Midsund, Molde og Nesset kommuner. Beløpet overføres til fellesnemnda som disponerer midlene i eget budsjett.

Kommunereformen – tilskudd kapitalkostnader Midsund kommune

Gjennom avtalen som er inngått mellom kommunene Midsund, Molde og Nesset, skal Midsund kommune frem til sammenslåingen i 2020 kunne investere for inntil 125,0 mill. kroner. Ut ifra opplysninger fra Midsund kommune, forventes kapitalkostnader av gjennomførte investeringer i 2017–2019 å bli så begrensede at det mest sannsynlig ikke blir utgifter i 2019 som må dekkes av Molde kommune gjennom tilskudd.

Skjønnsmidler helseplattformen

Gjennom skjønnsmidlene for 2019, mottar Molde kommune på vegne av kommunene i Romsdal 1,0 mill. kroner som skal benyttes til arbeidet med helseplattformprosjektet. Fylkesmannen antyder i sitt tildelingsbrev at han tar sikte på å støtte opp om dette prosjektet økonomisk både i 2020 og 2021 under forutsetning av at fremdriften i prosjektet blir som planlagt. I planperioden er inntekt og utgift for årene etter 2019 ikke videreført.

Fordeling av driftsrammer

Til å gjennomføre nødvendig arbeid og prosesser frem mot endelig budsjettsak, har rådmannen frem til rammesaken ble ferdigstilt, benyttet den administrative budsjettkomiteen bestående av økonomisjef Kurt Magne Thrana, seksjonsleder for budsjett, økonomi og kontroll Terje Tveeikrem Sæter og utviklingssjef Randi Myhre. Kommunalsjef Ann-Mari Abelvik har deltatt i de fleste av komiteens møter og representert rådmannsnivået. Også rådmannen, personal- og organisasjonssjefen og kommunalsjef for plan og utvikling har deltatt på noen av møtene. Arbeidet med rådmannens budsjettskisse, har i hovedsak basert seg på de rammeutfordringene som ble presentert av enhetene i budsjettmøtene i juni, rammesaken vedtatt av kommunestyret i september, vedtatt helse- og omsorgsplan i oktober, samt etterfølgende drøftinger av nye behov eller endringer i tjenester hos de enkelte enheter, fagområder og foretak.

I budsjettet for 2019, er det på den enkelte enhet beskrevet mer nøyaktig hva som er endret av tjenester innenfor rammen. Det er fokusert på en detaljert oversikt over tjenestene. I tillegg dekkes behovet for å få en samlet oversikt på enkelte områder slik som skole, pleie og omsorg og barnehager. Det er derfor i dette dokumentet, i tillegg til rammer for den enkelte enhet, satt opp en oversikt over disse områdene samlet. Når det gjelder fagområdene skole, barnehage og pleie og omsorg, så er personellressursen med tilhørende utgifter beholdt under plan- og utviklingsavdelingen, mens øvrige utgiftsrammer er lagt til et eget fellesområde under det enkelte fagområde.

Samlet er det en resultatforventning til avdelinger, enheter og foretak som omfatter følgende:

- levere i henhold til sentralt lov- og forskriftsverk på området
- følge lokale bestemmelser, rundskriv og prosedyrer
- utføre tjenester og oppgaver i samsvar med kommunestyrets vedtak i budsjett og økonomiplan
- oppnå grønt resultat (ønsket resultat) i målekortet i balansert målstyring

Netto driftsutgifter i planperioden

Tabellen nedenfor viser oversikt over budsjetterte netto driftsutgifter i planperioden 2019–2022. Hvordan den enkelte enhets driftsramme er beregnet, samt en beskrivelse av aktiviteten, fremkommer i den enkelte enhets driftskapittel.

Budsjettet vedtas som bindende ramme for avdelinger/enheter

Rammene i planperioden fremkommer etter følgende forutsetninger:

Rådmannen har hatt som et overordnet mål å få til så riktige rammer som mulig. Det vil likevel være områder som vil oppleve at rammen ikke står i forhold til de tjenester som det forventes blir utført. Rådmannen vil kontinuerlig følge opp enhetene gjennom rapporteringene slik at tjenesteproduksjonen best mulig tilpasses rammene som er gitt.

Driftsrammer for de enkelte avdelinger/enheter er i hovedsak basert på revidert budsjett 2018 og økonomiplan for 2018–2020. Videre er rammene i rammesaken, som ble behandlet 20. september, justert i forhold til tiltak/saker som kommunen ikke kommer utenom.

Rammene er kompensert for helårsvirkning av lønnsoppgjøret i 2018 (overheng). Resterende del av årslønnsveksten vil bli fordelt ved bruk av lønnsreservepotten i 2019.

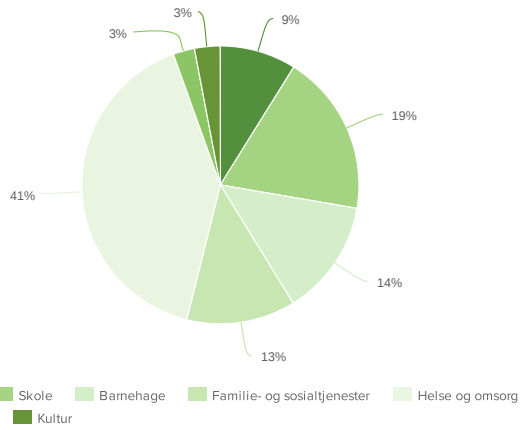
Gjennomsnittlig årslønnsvekst fra 2018 til 2019 anslås til 3,25 pst. og er i hovedsak budsjettert på en felles lønnsnett.

Det budsjetteres med en pensjonskostnad i KLP og Molde Kommunale Pensjonskasse på 15,2 pst. i 2019. For pedagogisk personell budsjetteres med 11,2 pst. pensjonskostnad i Statens Pensjonskasse.

Arbeidsgiveravgiften budsjetteres med 14,1 pst.

Som det vil fremkomme på den enkelte avdeling/enhet, er det en del kostnader man ikke vil komme utenom og disse er kompensert i rammene til de berørte avdelinger/enheter og beskrevet der.

Fordeling driftsrammer sektor pst.

Fordeling på sektor

Tall i hele 1000

Sektor	Budsjett 2019
Stab	135 881
Skole	286 835
Barnehage	206 892
Familie- og sosialtjenester	194 359
Helse og omsorg	619 769
Teknisk	37 872
Kultur	45 981
Totalsum	1 527 589

Rammer til den enkelte avdeling/enhet

Faste 2019 priser i hele 1000

	Opprinnelig 2018	Revidert 2018	Budsjett 2019	Økonomiplan		
				2020	2021	2022
Rådmannen	14 468	14 545	15 862	6 911	3 911	3 911
Plan- og utviklingsavdelingen	24 384	24 368	25 428	30 548	30 548	30 548
Driftsavdelingen	10 377	10 541	11 328	11 408	11 408	11 408
Personal- og organisasjonsavdelingen	62 486	61 926	64 925	63 575	64 375	63 575
Økonomiavdelingen	18 587	18 960	18 338	18 688	18 688	18 688
Fellesområdet skole	9 836	12 996	16 665	11 170	9 832	9 832
Kvam skole	15 034	15 349	15 247	15 247	15 247	15 247
Sellanrå skole	26 967	27 315	27 501	27 501	27 501	27 501
Langmyra skole	36 383	36 863	37 158	37 158	37 158	37 158
Nordbyen skole	21 648	21 870	21 975	21 975	21 975	21 975
Kviltorp skole	35 860	35 898	35 631	35 631	35 631	35 631
Kleive oppvekstsenter	11 661	11 685	11 431	11 431	11 431	11 431
Bolsøya skole	6 943	6 992	6 638	6 638	6 638	6 638
Vågsetra barne- og ungdomsskole	23 195	23 864	24 569	24 569	24 569	24 569
Sekken oppvekstsenter	4 762	4 871	4 979	4 979	4 979	4 979
Bekkevoll ungdomsskole	31 697	31 980	31 972	31 972	31 972	31 972
Bergmo ungdomsskole	23 838	24 536	25 257	25 257	25 257	25 257
Skjevik barne- og ungdomsskole	19 624	19 353	18 785	18 785	18 785	18 785
Molde voksenopplæringscenter	9 566	9 655	9 027	8 936	8 936	8 936
Fellesområdet barnehage	131 013	125 837	136 824	133 459	132 468	132 468
Hauglegda og Øvre Bergmo barnehager	13 875	15 042	13 548	13 548	13 548	13 548
Hattelia barnehage	9 632	9 873	9 522	9 522	9 522	9 522
Kvam og St. Sunniva barnehager	11 760	12 595	11 667	11 667	11 667	11 667
Hjelset barnehage	9 417	10 145	8 693	8 693	8 693	8 693
Barnas hus barnehage	8 798	10 852	8 717	8 717	8 717	8 717
Langmyra og Banehaugen barnehager	6 341	6 780	6 001	6 001	6 001	6 001
Lillekollen barnehage	11 583	12 552	11 920	11 920	11 920	11 920
Barneverntjenesten	33 592	35 485	36 804	34 355	34 355	34 355
Sosialtjenesten NAV Molde	35 193	35 412	36 699	36 284	35 834	35 834
Flyktningtjenesten	81 054	81 054	69 536	52 758	43 563	37 102
Ressurstjenesten	41 457	47 250	51 320	50 607	50 607	50 607
Helsetjenesten	77 960	79 470	81 253	80 087	79 610	79 610
Fellesområdet pleie og omsorg	-22 801	-27 384	-22 708	-26 585	-29 093	-29 093
Glomstua omsorgssenter	109 858	111 124	120 499	123 319	123 175	123 175
Kirkebakken omsorgssenter	44 050	44 534	53 556	49 104	44 652	44 652
Råkhaugen omsorgssenter	58 358	58 300	57 749	65 749	73 749	73 749
Bergmo omsorgssenter	64 976	65 592	66 180	66 180	66 180	66 180
Kleive og Skåla omsorgssenter	64 864	65 631	66 206	66 206	66 206	66 206
Tiltak funksjonshemmede	195 424	196 464	197 034	192 906	192 076	192 076
Brann- og redningstjenesten	22 070	22 395	22 213	21 989	21 989	21 989
Byggesak og geodata	934	1 104	725	256	256	256
Molde bydrift	13 306	15 914	14 934	14 512	14 512	14 512
Kulturtjenesten	36 078	36 361	37 243	35 620	35 620	35 620
Kulturskolen	8 504	8 746	8 738	8 675	8 800	8 800
Sum ramme avdelinger/enheter	1 474 612	1 494 695	1 527 589	1 487 928	1 473 468	1 466 207